

Niecodziennik Szkolny

Wesołych Świąt, Buon Natale, Frohe Weihnachten

Drogi Czytelniku,

przed nami jeden z najbardziej lubianych i oczekiwanych dni w roku. Boże Narodzenie. Dla chrześcijan to ważny czas, kiedy na świat przychodzi Bóg Człowiek - Emmanuel. To czas oczekiwania, nadziei, pokoju i miłości. Czas przemiany naszych serc.

Okazuje się, że nie tylko ludzie przynależący do Kościoła przygotowują się na ten dzień. Każdy lubi moment

spotkań z bliskimi, dzielenia się prezentami, blask choinki.

Postanowiliśmy bliżej przyjrzeć się, jak okres Bożego Narodzenia przeżywany jest przez mieszkańców Europy.

Wam życzymy radości ze spotkania z rodziną i przyjaciółmi. Wrażliwości na innych, zwłaszcza na potrzebujących i samotnych, to dobra sposobność, by swoim czasem podzielić się z innymi.

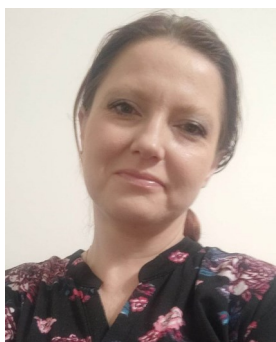

Ważne tematy:

- Wywiad z panią Martą Mielczarek wychowawczynią klasy III
- Europejskie zwyczaje świąteczne
- Jak dokarmiać ptaki zimą

O pracy, która jest pasją

Z panią Martą Mielczarek rozmawiają Jej wychowankowie, uczniowie trzeciej klasy.

Czy lubi Pani swoją pracę?

Tak, bardzo lubię swoją pracę i nie wyobrażam sobie siebie w innym zawodzie niż nauczyciel.

Jak długo Pani pracuje?

O rety, zaskoczyłyście mnie! Od 14 lat pracuję jako nauczyciel.

Co jest dla Pani najtrudniejsze, a co najprzyjemniejsze w pracy z dziećmi?

Co do trudności, są po to, by je pokonywać. Natomiast najprzyjemniej-

sze są chwile, kiedy widzę błysk i radość w oczach moich uczniów. Cieszy mnie, kiedy każdy się czuje swobodnie, a lekcje nie są przykrą koniecznością.

Gdy sama Pani była uczennicą, jaki przedmiot lubiła Pani najbardziej?

Był to język polski.

Czy ma Pani swoją ulubioną książkę?

Nie mam ulubionego tytułu, ale mogę powiedzieć, że najbardziej lubię literaturę obyczajową.

Jaki jest Pani ulubiony kolor?

Mój ulubionym kolor to fiolet.

Jakie jest Pani ulubione zwierzę?

Mam psa i zdecydowanie kocham te zwierzęta, ale lubię również konie.

Ile lat ma Pani pies i jak się wabi?

Niedługo, bo w styczniu, skończy 3 lata. Nazywa się Oksi.

Pamięta Pani ulubiony przysmak z dzieciństwa?

Cukierki, no i lody.

Jaka jest Pani ulubiona potrawa?

Lubię pierogi z serem?

Jak spędza Pani wolny czas?

Lubię spacerować, a zwłaszcza piesze wędrówki po lesie.

Jaki miesiąc i porę roku lubi Pani najbardziej?

Oj, znowu muszę się zastanowić, lubię jesień, a w nim październik...

Zbliżają się święta, czy zdradzi nam Pani, jak spędza Pani ten czas? Czy ma Pani swoją rodzinną tradycję związaną z tym okresem?

Mam dużą rodzinę i zawsze ten czas spędzamy razem. Jest bardzo wesoło i ... głośno. Mamy taką tradycję, że w pierogach chowamy monetę - kto ją znajdzie, ten będzie miał powodzenie cały rok. Podczas wieczerzy wszyscy najbardziej czekamy właśnie na to danie.

Europejskie zwyczaje świąteczne

Weihnachten

Przygotowania do świąt w niemieckich domach rozpoczynają się z pierwszym dniem Adwentu. Niektórzy uważają, że to właśnie czas der Advent jest najważniejszym okresem związanym ze świętami. Czasem oczekiwania. Dlatego też pierwsza adwentowa niedziela jest świętem samym w sobie. Rodzina spotyka się, by wspólnie przygotować bożonarodzeniowe ozdoby, wręczyć sobie adwentowe kalendarze, które od tej chwili odliczać będą dni, jakie pozostały do Wigilii.

Uważa się, że Nadrenia jest miejscem narodzin zwyczaju przystrajania choinki. Pierwsze wzmianki o tym wydarzeniu, pojawiają się w zapiskach z XV wieku w jednym z tamtejszych klasztorów. Podobnie jak bożonarodzeniowe drzewko, tak i świąteczne jarmarki, które dziś obecne są w całej

Europie, początki mają w Niemczech. Jednym ze zwyczajów w tym kraju jest wieszanie na choince ogórka. Dziecko, które pierwsze go odnajdzie, dostaje dodatkową porcję słodyczy. Stawiane pod choinką szopki często są prawdziwymi dziełami sztuki. Nierzadko cały zestaw figurek kosztuje fortunę i przechodzi z pokolenia na pokolenie. Wigilie (Heiligabend) w Niemczech są dużo skromniejsze niż nasze, lecz nie są postne i nie ma zwyczaju łamania się

opłatkiem. Wieczera rozpoczyna się od lampki szampana i prezentów. Na niemieckich stołach królują salatkę ziemniaczane, kielbasa, dania rybne i trochę ciast. Tradycje mówią o 9 potrawach, ale najczęściej jest ich zaledwie kilka i są to ulubione przysmaki domowników. Często kończy się na salacie ziemniaczanej

ne ciasto panettone z bakaliami, z dodatkiem czekolady i likieru lub pandore. W tym dniu bliscy obdarowują się również prezentami.

We Włoszech zamiast św. Mikołaja prezenty roznosi wiedźma Befana w nocy z 5 na 6 stycznia, tuż przed świętem Trzech Króli. Warto zostawić jej coś słodkiego, bo inaczej można znaleźć w skarpetce... węgiel!

We włoskich domach ważniejsze miejsce od choinki zajmuje szopka, to w Italii w XIII wieku św. Franciszek z Asyżu zainicjował powstanie

i kielbasie albo parówkach. Jednym z niemieckich, wigilijnych zwyczajów jest chowanie pod talerzykiem drobnej monety, która noszona przez obdarowanego w portfelu ma przynieść dostatek w kolejnym roku. Św. Mikołaj odwiedza dzieci dwa razy. Nocą 6 grudnia zakrada się do domów grzecznych dzieci i wypycha ich buty słodyczami. Do niegrzecznych wysła swojego czeladnika o imieniu Knecht Ruprecht, który zostawia w butach różgi. Zwyczaj ten opiera się na legendzie o św. Mikołaju, który żył w czwartym wieku w Turcji. Był człowiekiem majątnym i z czasem wszystko, co posiadał, rozdał dzieciom i biednym. Kolejna wizyta Mikołaja przypada na wigilijny wieczór lub w pierwszy dzień świąt, w zależności od landu. W niektórych częściach kraju prezenty przynosi Dzieciątko Jezus, podobnie jak u nas, na Śląsku.

Na południu Niemiec w opowieściach ludowych żyje istota będąca przeciwieństwem św. Mikołaja. Nazywa się Krampus i przedstawiany jest jako pół człowiek, pół kozioł. W legendach demon ten skrada się za św. Mikołajem i niepostrzeżenie porywa niegrzeczne dzieci do worka.

Nel Opoka

Natale

Oficjalnie przyjmuje się, że okres świąteczny we Włoszech rozpoczyna się 8 grudnia w dzień Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny. Jest to dzień wolny od pracy, który Włosi obchodzą dość hucznie. W Wigilię strzały z armat na zamku Świętego Anioła w Rzymie obwieszczają rozpoczęcie czasu świątecznego, który trwa do 6 stycznia. Najważniejszy dla Włochów jest obiad w pierwszy dzień świąt. Stoły uginają się od jedzenia, a biesiada trwa do późnego wieczora. Najpopularniejszym deserem jest słyn-

pierwszej szopki w miejscowości Grecio w regionie Lacjum. Była to żywa szopka, czyli z prawdziwymi ludźmi i zwierzętami zamiast figurek.

Hania Nienartowicz

Dia de Natal

W portugalskich domach już na początku grudnia znajdziemy choinkę *Árvore do Natal* udekorowaną bombkami, łańcuszkami, lampkami oraz innymi dekoracjami.

W Portugalii wierni udają się na odpowiednik naszej Pasterki, którą nazywa się *Missa do Galo*, czyli Msza Koguta. Nazwa nawiązuje do tego, że dawniej rolnicy w Portugalii i Hiszpanii zabijali koguta w Wigilię. Miało to upamiętnić koguta, który trzykrotnie zapiał, gdy Piotr zaparł się Jezusa. Po Pasterce następuje ulubiony moment dla dzieci, kiedy mogą otworzyć pozostawione pod choinką prezenty, które zostawia *Pai Natal* (czyli św. Mikołaj) wspomagany przez Dzieciątka Jezus.

Tradycyjna portugalska szopka (*presépio*) pojawia się już na początku Adwentu. Budowana jest z mchu,

kory i ceramicznych figurek przedstawiających Świętą Rodzinę, Trzech Mędrców, pasterzy oraz postacie w portugalskich strojach ludowych, np. młynarza, tancerzy, muzyków. Jednak aż do powrotu z Pasterki brakuje w niej najważniejszej osoby. Figurka Dzieciątka Jezus umieszczana jest w szopce dopiero w Wigilię, po powrocie z mszy.

Portugalczyki uwielbiają desery, więc w święta nie może zabraknąć *Bolo Rei*, czyli królewskiego ciasta z kandyzowanymi lub suszonymi owocami i orzechami. *Bolo Rei* ma okrągły kształt i jest wypiekane z ciasta drożdżowego. Ciasto nawiązuje do legendy, według której, kiedy królowie przybywali do żłóbka, zaczęli się spierać o to, który z nich powinien pierwszy wręczyć dary Jezusowi. Wędrujących królów napotkał pewien piekarz i poczęstował ich ciastem, w którym znajdowało się ziarenko bobu. Król,

który otrzymał kawałek ciasta z bobem mógł wręczyć pierwszy dary Jezusowi. Czasami w cieście znajdziemy ziarenko bobu, a osoba która je znajdzie ma w następnym roku ufundować ciasto dla swoich bliskich.

Ada Lamch

Boże Narodzenie

Tradycje bożonarodzeniowe w Polsce są nie tylko elementem wiary, ale są mocno osadzone w kulturze polskiej. Choć tradycje różnią się w zależności od regionu, te najbardziej znane są wspólne dla całego kraju.

Do tych najważniejszych należy kolacja wigilijna składająca się z 12 potraw symbolizujących 12 apostołów. Dania są postne, a wśród nich: barszcz czerwony lub zupa grzybowa, ryba po grecku, karp, kapusta z grochem lub grzybami, kluski z makiem, śledź, kompot z suszu, piernik, makowiec, sernik i kutia. Przed kolacją czyta się Ewangelię o narodzeniu Pana Jezusa, a po śpiewane są kolędy. Sianko kładzione pod obrusem podczas Wigilii symbolizuje żłóbek i ubóstwo, które towarzyszyły narodzeniu Syna Bożego. Podobno w dawnych czasach sianem słane były całe stoły często również podłoga, a w kątach ustawiano snopy siana.

Ważną tradycją jest pozostawienie

przy stole dodatkowego miejsca dla wędrowca lub ducha zmarłych bliskich. Wędrowiec jest symbolem biblijnej wędrowki Marii, Józefa i Jezusa. W dzisiejszych czasach miejsce to czeka na osobę potrzebującą, często samotną. Święteczna tradycja dzielenia się opłatkiem została zapoczątkowana w XVIII wieku. Ma swoje źródło w początkach chrześcijaństwa, kiedy to ludzie dzielili się chlebem z bliskimi. Nawiązuje do Ostatniej Wieczerzy, podczas której Jezus dzielił się chlebem ze swoimi uczniami. Współcześnie, przelamanie się opłatkiem jest symbolem pojednania i towarzyszą mu życzenia świąteczne. Zwyczaj strojenia choinki dotarł do Polski z Prus w XVIII wieku. Zielone drzewko symbolizuje rajske drzewo, drzewo które łączy ziemię z niebem. Kiedyś przyozdabiane było głównie orzechami i jabłkami. Współcześnie wieszamy na choince wiele różnych ozdób, często własnoręcznie wykonanych, bombki, łańcuszy, lampki, cukierki i pierniczki.

Z kolacją wigilijną czekamy do pierwszej gwiazdki na niebie. Tradycja ta nawiązuje do gwiazdy betlejemskiej, która prowadziła Trzech Króli do nowonarodzonego Jezusa. To zadanie zwykle przypada najmłodszemu domownikom.

Prezenty świąteczne są już niewątpliwie tradycją. Bezinteresowne obdarowywanie tylko po to, by sprawić komuś przyjemność wzorem biskupa Mikołaja z Miry.

Mary Kowal

Wydarzyło się

Koniec roku to czas podsumowań, patrzymy na to, ile dobrych i ciekawych rzeczy nas spotkało od września.

Za nami wycieczki klas 0-3 do Radzionkowa do Muzeum Chleba, Szkoły i Ciekawostek oraz do Gliwic do centrum rozrywki Fanzeum. Czekamy na wiosnę i kolejne wyprawy poza szkolne mury :)

Gratulujemy

Jawor Podpłomyk z klasy VII zakwalifikował się do 3. etapu Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Matematyki i Fizyki

Jaworze, gratulujemy i trzymamy kciuki za dalsze zmagania konkursowe!

Ważne

1% podatku

Kochani, liczymy na Wasze zaangażowanie, przekażcie proszę tę informację ciociom, wujkom, dziadkom. 1% to tak niewiele, a dla nas to bardzo dużo. Dzięki niemu będziemy mogli spełnić marzenia o nowym placu zabaw. Z ubiegłorocznego 1% udało się zmodernizować salę gimnastyczną. W tym roku planujemy zmodernizować szkolne podwórko.

Zachęćcie proszę bliskich do przekazywania 1 % na ten cel.

Dziękujemy!

KRS: 0000096615

JAK MĄDRZE DOKARMIĆ PTAKI?

Ptaki duże

z parków miejskich
np. labędzie nieme, kaczki krzyżówki

Ptaki małe,

które przylatują do karmnika
np. sikory, kosy, dzięcioły, kowaliki, gile, dzwonce, raniuszki, mazurki, wróble, szczygły, grubodzioby

GDZIE DAJEMY JEŚĆ

Nie wrzucamy pokarmu do wody!
W miejscu spokojnym i czystym (na trawniku w parku, nad brzegiem rzeki).

GDZIE USTAWIAMY KARMNIK

Z daleka od zagrożeń (dróg, legawiska psa, kota, dużej liczby ludzi, okien budynków).
1,5 m 2 m
W miejscu dobrze widocznym, umożliwiającym swobodne wzbicie się do lotu. Dobrze, aby w pobliżu było drzewo czy krzew, gdzie ptaki mogą usiąść, zjeść i odpocząć.

Pamiętaj!

- Dokarmianie zacznij dopiero, gdy będzie duża pokrywa śniegu
- Jeśli zaczęłeś dokarmiać ptaki, rób to regularnie i pilnuj, żeby jedzenia nie zabrakło
- Nie używaj soli!
- Nie dokarmiaj chlebem
- Nie syp nadmiaru karmy
- Obok karmnika postaw poidelko ze świeżą wodą
- Dbaj o higienę karmnika i miejsca dokarmiania

CZYM DOKARMIAMY

Ziarna zbóż

(słonecznik pastewny, proso, kasze, kukurydza, płatki owsiane)

Gotowane warzywa

- pokrojone, **nie solone!**
(marchew, ziemniaki, buraki, kapusta)

Drobne ziarna zbóż

(słonecznik pastewny, proso, czarnuszka, płatki owsiane i ryżowe)

Słonina

(niesolona, nie może wisieć dłużej niż 2 tyg.)

CZYM DOKARMIAMY

Pyzy dla ptaków

(gotowe mieszanki tłuszczowo-nasienne w formie kul lub dzwonek w papierowym kubku)

Orzechy

(włoskie, ziemne niesolone, laskowe) oraz **suszone owoce** (niekandyzowane)

DZWONEK
PYZA
KARMNIK TUBOWY NA ORZECHY

Opracowanie: Lasy Państwowe
Projekt graficzny: Polska Grupa Infograficzna